

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **Římskokatolická farnost Kaplice**, se sídlem Farské náměstí 80, Kaplice, zast. Mgr. Petrem Stukbauerem, advokátem, se sídlem Thákurova 676/3, Praha 6, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřad pro Jihočeský kraj**, se sídlem Rudolfovská 80, České Budějovice, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 3. 2020, č. j. 51 A 47/2019 - 65, ve znění opravného usnesení ze dne 16. 3. 2020, č. j. 51 A 47/2019 - 73,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 3. 2020, č. j. 51 A 47/2019 - 65, ve znění opravného usnesení ze dne 16. 3. 2020, č. j. 51 A 47/2019 - 73, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobou na ochranu proti nečinnosti se žalobkyně domáhala, aby žalovanému byla uložena povinnost rozhodnout o vydání pozemků parc. č. 459/20 a parc. č. 459/33 v k. ú. Omlenice, o jejichž vydání žalobkyně požádala podle § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o majetkovém vyrovnání“).

[2] Krajský soud v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) usnesením označeným v záhlaví (dále jen „napadené usnesení“) shledal, že žalobkyně dne 3. 12. 2018 vyzvala žalovaného k vydání doplňujícího rozhodnutí týkajícího se pozemků parc. č. 459/20 a parc. č. 459/33 v k. ú. Omlenice. Žalovaný na tento návrh reagoval sdělením ze dne 31. 5. 2019. V něm vyslovil nesouhlas s tím, že dosud o celém nároku na vydání zemědělských nemovitostí nerozhodl. Žalobkyně tudíž učinila dne 19. 6. 2019 žádost na

ochranu proti nečinnosti, o níž nadřízený správní orgán rozhodl usnesením ze dne 23. 7. 2019 tak, že jí nevyhověl. Měl za to, že žalovaný se nečinnosti nedopustil.

[3] Krajský soud dovodil, že podle § 80 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 7 zákona o majetkovém vyrovnání bylo povinností žalovaného vydat rozhodnutí o návrhu žalobkyně do 6 měsíců, ve složitých případech do 12 měsíců od jeho podání. Jelikož k podání návrhu na vydání zemědělských nemovitostí došlo dne 10. 9. 2014, žalovaný byl povinen rozhodnout nejpozději do 10. 9. 2015 (pokud by se jednalo o složitý případ). Žalobkyně tudíž měla žalobu na ochranu proti nečinnosti podat nejpozději do 10. 9. 2016 (ve lhůtě 1 roku po uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí ve správním řízení). Žalobkyně se však na soud žalobou obrátila teprve dne 6. 12. 2019, tedy opožděně. Krajský soud proto žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. jako opožděnou (I. výrok) a dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (II. výrok) a také, že se žalobkyni vrací soudní poplatek ve výši 2.000 Kč (III. výrok napadeného usnesení ve znění opraveného usnesení ze dne 16. 3. 2020, č. j. 51 A 47/2019 - 73).

II.

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nyní brojí proti I. a II. výroku napadeného usnesení kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. Navrhuje napadené usnesení zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatelka shrnuje, že poté, co řádně a včas uplatnila u žalovaného svůj restituční nárok návrhem podle § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání, žalovaný svým rozhodnutím vydal pouze některé požadované nemovitosti. Proti tomu se stěžovatelka bránila u krajského soudu žalobou podle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“). Krajský soud svým rozsudkem ze dne 2. 3. 2016, č. j. 11 C 58/2015 - 30, žalobu zamítl. Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka odvolání, o němž rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 26. 10. 2017, č. j. 4 Co 128/2016 - 51, tak, že rozsudek krajského soudu zrušil a řízení zastavil. V odůvodnění uvedeného usnesení však mimo jiné vyslovil, že *„správní orgán činný v daném restitučním řízení pochybil, pokud nerozhodl o celém návrhu žalobce jako oprávněné osoby.“*

[6] S ohledem na uvedené se tudíž stěžovatelka obrátila na žalovaného s návrhem na vydání doplňujícího rozhodnutí. Žalovaný však reagoval negativně a úvahu Vrchního soudu v Praze označil za chybnou. Obdobně se k věci postavil i nadřízený správní orgán v reakci na stěžovatelčinu žádost na ochranu před nečinností. Usnesením ze dne 23. 7. 2019, č. j. SPU 258745/2019, tuto ochranu poskytnout odmítl a žádosti nevyhověl.

[7] Stěžovatelka má za to, že se krajský soud v napadeném usnesení nevypořádal s její argumentací a včasnost žaloby posoudil formalisticky, aniž by přihlédl k relevantním okolnostem. Zmíněná lhůta vyplývající z § 9 odst. 7 zákona o majetkovém vyrovnání podle stěžovatelčina mínění počala běžet znovu od doručení usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 10. 2017, č. j. 4 Co 128/2016 - 51. Krajský soud však shledal, že toto usnesení pro něj není závazné a nemohlo obnovit běh lhůty k podání nečinnostní žaloby. S tvrzením stěžovatelky, že pro správné určení lhůty pro podání žaloby je významná i úvaha, kterou vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 11. 2015, č. j. 2 Ans 11/2011 - 95, se krajský soud v napadeném usnesení nevypořádal, ač jeho závěry jsou podle

pokračování

stěžovatelky použitelné i v souzené věci, zejména s ohledem na preambuli a výkladová pravidla zákona o majetkovém vyrovnání. Vrchní soud totiž shledal pochybení žalovaného v tom, že dosud nerozhodl o celém návrhu stěžovatelky, přičemž tato povinnost pro žalovaného vyplývá z § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání.

[8] Stěžovatelka namítá i to, že krajský soud zatížil své řízení další vadou spočívající ve skutečnosti, že na základě jí učiněného návrhu nepřerušil řízení o žalobě do doby, než Ústavní soud rozhodne o návrhu Nejvyššího správního soudu na zrušení § 80 odst. 1 a 2 s. ř. s. Uvedená věc je vedena pod sp. zn. Pl. ÚS 25/19. Stěžovatelka tudíž navrhla, aby kasační soud nyníjší řízení přerušil do doby rozhodnutí Ústavního soudu.

III.

[9] Žalovaný svého práva vyjádřit se k podané kasační stížnosti nevyužil.

IV.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost je důvodná.

[12] Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje mimo jiné kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Je-li však předmětem přezkumu usnesení o odmítnutí žaloby, jak je tomu právě nyní, přichází v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud se v takovém případě v řízení o kasační stížnosti zabývá výlučně tím, zda byly splněny zákonné předpoklady pro odmítnutí žaloby. Nemůže se však zabývat věcí samou, neboť to před ním nečinil ani krajský soud.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve vyjádří k námitce o pochybení krajského soudu proto, že nepřerušil řízení o žalobě do doby rozhodnutí Ústavního soudu ve věci sp. zn. Pl. ÚS 25/19.

[14] V nyníjší věci je nesporné, že návrh na zrušení § 80 odst. 1 a 2 s. ř. s. učinil v souvislosti s jiným u něj probíhajícím řízením Nejvyšší správní soud. V daném případě tak krajský soud nebyl povinen řízení o žalobě přerušit podle § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle uvedeného ustanovení je třeba postupovat pouze tehdy, pokud soud, který v určité věci rozhoduje, předloží v této věci návrh podle čl. 95 odst. 2 Ústavy Ústavnímu soudu. Tak tomu v posuzovaném případě zjevně nebylo.

[15] Na nyníjší řízení nedopadá ani žádný z důvodů, pro něž je krajský soud povinen řízení přerušit podle § 48 odst. 2 s. ř. s. Zbývá tak přerušení řízení za použití § 48 odst. 3 s. ř. s., které však již není obligatorní, nýbrž je na úvaze správního soudu, zda shledá vhodnost takového postupu v jím posuzované věci. Zde by s ohledem na stěžovatelčinu argumentaci přicházelo v úvahu přerušení podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. Jak již ale uvedeno, krajský soud k takovému postupu není povinen a je věcí jeho úvahy, zda shledá vhodnějším v řízení pokračovat, či jej přerušit.

[16] Nejvhodnějším je postup, při němž krajský soud rozhodne o učiněném návrhu účastníka řízení na přerušení řízení usnesením, byť třeba s výrokem, že se řízení nepřerušuje a v tomto usnesení také stručně a výstižně vysvětlí důvody tohoto svého postupu. Za zásadní pochybení však nelze zpravidla považovat ani to, pokud krajský soud přes návrh na přerušení řízení v řízení dále pokračuje (za předpokladu, že řízení není povinen přerušit podle § 48 odst. 1 a 2 s. ř. s.), aniž o učiněném návrhu rozhodne (byť by takový postup neměl být pravidlem). Tím dává implicitně najevo, že důvody k fakultativnímu přerušení řízení podle § 48 odst. 3 s. ř. s. neshledal. Tento jeho postup bez dalšího nezákonnost rozhodnutí jím následně vydaného nezakládá. Krajský soud by však v takovém případě měl důvody, pro které neshledal potřebu řízení přerušit, stručně vysvětlit alespoň v konečném rozhodnutí.

[17] V souzené věci krajský soud na návrh stěžovatelky na přerušení řízení nikterak nereagoval, a to ani v napadeném usnesení. To však považuje kasační soud s ohledem na okolnosti tohoto případu za pochybení. Bylo totiž zřejmé, že Ústavní soud ve věci sp. zn. Pl. ÚS 25/19 posuzuje ústavnost právě těch ustanovení soudního řádu správního, jež měl aplikovat i krajský soud (§ 80 odst. 1 a 2 s. ř. s.). Přestože tedy platí shora uvedené, totiž že krajský soud nebyl povinen ani tak řízení o žalobě přerušit, byl povinen důvody, pro něž nevyčká výsledku řízení před Ústavním soudem, vysvětlit, resp. odůvodnit, proč pro účely jím posuzované věci nepovažuje aplikované ustanovení § 80 za protiústavní. K takovému posouzení je oprávněn, neboť „*obecný soud může sám dojít k závěru o ústavnosti zákona a není proto povinen vyčkávat na související rozhodnutí Ústavního soudu*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2018, č. j. 10 As 17/2018 - 48). Povinností krajského soudu ale v každém takovém případě bylo úvahy o ústavnosti aplikovaného ustanovení vyjádřit a přijaté závěry vtělit do napadeného usnesení, a to tím spíše, pokud se jednalo o ustanovení pro věc stěžejní. V opačném případě je v této části jím vydané usnesení nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. V souzené věci však tento dílčí nedostatek odůvodnění napadeného usnesení přesto nebrání kasačnímu soudu jej přezkoumat z důvodů stěžovatelkou uplatněných, jak bude dále uvedeno.

[18] Požadovala-li stěžovatelka i v řízení o kasační stížnosti, aby jej kasační soud přerušil do doby rozhodnutí Ústavního soudu ve věci sp. zn. Pl. ÚS 25/19, není již takový postup potřebný. Dříve, než Nejvyšší správní soud přistoupil k projednání a rozhodnutí této věci (resp. i k posouzení návrhu na přerušení řízení o kasační stížnosti), Ústavní soud v označené věci rozhodl. Ve svém nálezu ze dne 20. 7. 2020 vysvětlil, že „*ustanovení § 80 soudního řádu správního upravující podmínky, za nichž se lze domoci ochrany soudu proti nečinnosti správního orgánu, je v souladu s čl. 36 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod; lhůta pro podání žaloby představuje podmínku nejzákladnější a pro soudní řízení nejběžnější*.“ Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené nepovažuje tudíž ani za potřebné ani za vhodné nyní samostatně rozhodovat o stěžovatelčině návrhu na přerušení řízení, byť se závěrem, že se řízení nepřerušuje. Je zřejmé, že nyní by již toto rozhodování nemělo žádný praktický význam.

[19] Nejvyšší správní soud se tudíž dále zabýval spornou otázkou, zda žaloba byla podána opožděně. K tomu již nyní uvádí, že obecná východiska, z nichž krajský soud vyšel při úvahách o běhu lhůt k podání žaloby na ochranu proti nečinnosti v návaznosti na § 9 odst. 7 zákona o majetkovém vyrovnání, jsou správná. Uvedený zákon skutečně stanoví

pokračování

pro rozhodování podle jeho § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání samostatné lhůty (6, resp. 12 měsíců od podání návrhu). Krajský soud také dospěl ke správnému dílčímu závěru, že ve lhůtě k podání žaloby vyplývající z § 80 odst. 1 s. ř. s. je třeba nejen bezvýsledně vyčerpat prostředek k ochraně proti nečinnosti správního orgánu (§ 79 odst. 1 s. ř. s.), ale také podat samotnou žalobu na ochranu proti nečinnosti.

[20] Krajský soud se však dopustil pochybení v úvaze, od kdy tato lhůta k podání žaloby v souzené věci počala běžet, a v důsledku toho také dospěl k nesprávnému závěru o opožděnosti žaloby. Krajský soud totiž dovodil, že dnem, od něž se běh lhůt odvíjí, je den podání původního návrhu na vydání zemědělských nemovitostí, k čemuž v daném případě nesporně došlo dne 10. 9. 2014. Tak tomu však není, jak kasační soud dále vysvětlí.

[21] Před tím ale považuje kasační soud za vhodné pro přehlednost zdůraznit podstatné skutkové okolnosti posuzovaného případu, byť tyto již zčásti zmínil i krajský soud v napadeném usnesení a není o nich sporu.

[22] Stěžovatelka dne 8. 11. 2013 doručila žalovanému výzvu k vydání majetku podle § 9 odst. 1 zákona o majetkovém vyrovnání, v níž specifikovala pozemky, které požaduje vydat. Jednalo se celkem o 11 zemědělských pozemků v katastrálním území Omlenice. Žalovaný dne 14. 5. 2014 stěžovatelce oznámil, že pozemky parc. č. pozemkových knih PK 404, PK 405/2, PK 405/7, PK 453/7, PK 466/6, PK 466/7 a PK 475/8 jsou ve vlastnictví právnických (resp. fyzických) osob, které nejsou osobami povinnými podle § 4 zákona o majetkovém vyrovnání. Ve vztahu k uvedeným pozemkům tudíž sdělil, že nelze uzavřít mezi oprávněnou a povinnou osobou dohodu o jejich vydání. Žalovaný dále sdělil, že ve vztahu ke zbylým požadovaným pozemkům parc. č. PK 431/2, PK 433/13, PK 459/8 a PK 466/3 bude zadáno vypracování geometrického plánu a připravena dohoda. Současně stěžovatelku poučil, že nedojde-li k uzavření dohody, může postupovat podle § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání a podat návrh na rozhodnutí. K uzavření dohody ve lhůtě stanovené zákonem o majetkovém vyrovnání nedošlo.

[23] Následně dne 8. 9. 2014 stěžovatelka u žalovaného podala zmíněný návrh na zahájení řízení o vydání všech v předchozím odstavci uvedených 11 zemědělských nemovitostí podle § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání. Návrh byl žalovanému doručen dne 10. 9. 2014. Jeho přílohou byl i soupis všech zemědělských pozemků, jejichž vydání stěžovatelka požadovala. Žalovaný na to oznámením ze dne 21. 10. 2014 zahájil řízení a následně rozhodnutím ze dne 8. 9. 2015, č. j. 470995/2013/R3221/RR9662 (dále jen „rozhodnutí ze dne 8. 9. 2015“), rozhodl o vydání zemědělské nemovitosti parc. č. (katastru nemovitostí) KN 459/40 v k. ú. Omlenice o celkové výměře 12.229 m². Žalovaný v rozhodnutí shrnul, že všechny zemědělské nemovitosti požadované k vydání (viz výše odst. [22]) byly zapsány v knihovně vložce č. 257 pro k. ú. Omlenice. Tyto pozemky byly zapsány na LV 10002 pro vlastníka Českou republiku - Státní pozemkový úřad. Současně poukázal na pozemkovou úpravu provedenou rozhodnutím ze dne 6. 9. 2010 (dále jen „pozemková úprava“) spočívající ve výměně nebo přechodu vlastnických práv k nemovitostem v k. ú. Omlenice, které nabylo právní moci dne 8. 12. 2010. Touto pozemkovou úpravou byl řešen i historický majetek církví a náboženských řádů a kongregací zapsaný na LV 10002. V důsledku uvedené pozemkové úpravy došlo mj. k tomu, že blokace církevního majetku podle § 29 zákona č. 229/1991 Sb., o půdě (dále

jen „zákon o půdě“), byla převedena na pozemky nově vzniklé touto pozemkovou úpravou, a to konkrétně na pozemek parc. č. 459/20 v k. ú. Omlenice o výměře 27.085 m². Tato pozemková parcela byla následně geometrickým plánem č. 376-38/2015 rozdělena na parcely parc. č. 459/20 o výměře 14.856 m² (dále také „nová parcela parc. č. 459/20“) a pozemek parc. č. 459/40 o výměře 12.229 m². A právě posledně uvedený pozemek žalovaný stěžovatelce rozhodnutím ze dne 8. 9. 2015 vydal. Uvedené rozhodnutí nabylo právní moci dne 17. 9. 2015.

[24] Poté dne 14. 10. 2015 žalovaný vydal také usnesení č. j. 470995/2013/R3221/RR9664 (dále jen „usnesení ze dne 14. 10. 2015“), kterým zčásti zastavil řízení o návrhu na vydání zemědělských nemovitostí ze dne 8. 9. 2014. Ve vztahu k zemědělským pozemkům parc. č. PK 404, PK 405/2, PK 405/7, PK 453/7, PK 466/6, PK 466/7 a PK 475/8 řízení zastavil podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu. V této části shledal žádost nepřipustnou z důvodu neexistence povinné osoby. Dále řízení zčásti zastavil podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu ve vztahu k pozemkům parc. č. PK 431/2, PK 433/13, PK 459/8 a PK 466/3 (jimž odpovídá nově vzniklý pozemek parc. č. 459/40 nynějšího katastru nemovitostí), a to proto, že se v tomto rozsahu návrh stěžovatelky stal bezpředmětným a uvedené nemovitosti jsou již ve vlastnictví žalobkyně ve smyslu § 3 zákona o majetkovém vyrovnání (podle rozhodnutí ze dne 8. 9. 2015).

[25] V návaznosti na uvedené se stěžovatelka žalobou podle části páté o. s. ř. domáhala u krajského soudu vydání rozsudku, kterým by nahradil rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2015 tak, že se vedle pozemku parc. č. 459/40 o výměře 12.229 m² vydává i další pozemek parc. č. 459/20 o výměře 14.856 m² a pozemek parc. č. 403/46 o výměře 12.936 m², *in eventum* pozemek parc. č. 459/1 o výměře 29.448 m².

[26] Krajský soud v Českých Budějovicích tuto žalobu rozsudkem ze dne 2. 3. 2016, č. j. 11 C 58/2015 - 30, zamítl. Dospěl k závěru, že z původně uplatněné výměry pozemků mohou být podle zákona o majetkovém vyrovnání vydány pouze zemědělské nemovitosti o celkové výměře 12.229 m², jež po pozemkových úpravách a rozdělení pozemku parc. č. 459/20 (na nový pozemek parc. č. 459/20 a pozemek parc. č. 459/40) představuje právě již vydaný pozemek parc. č. 459/40, korespondující pozemkům dřívějších parcelních čísel pozemkových knih PK 431/2, 433/13, 459/8 a 466/3. Ke zbylým pozemkům ve výměře 29.351 m², jejichž vydání se stěžovatelka také domáhala (parc. č. PK 404, PK 405/2, PK 405/7, PK 453/7, PK 466/6, PK 466/7 a PK 475/8), krajský soud uvedl, že ještě před provedením pozemkové úpravy ze dne 6. 9. 2010 byly převedeny na třetí osoby, které nejsou v postavení povinných osob podle zákona o majetkovém vyrovnání. Dále také doplnil, že po provedení pozemkové úpravy přešla blokace církevního majetku podle § 29 zákona o půdě na pozemky parc. č. 459/20 (o výměře 27.085 m²) a parc. č. 459/33. Nakonec krajský soud uzavřel, že nad rámec již vydaných pozemků (nynější parc. č. 459/40, resp. tomu odpovídající dřívější parc. č. PK 431/2, 433/13, 459/8 a 466/3) nemá žalovaný postavení povinné osoby, a proto nepovažoval žalobu za důvodnou. Ve vztahu k těmto pozemkům, které byly před pozemkovou úpravou převedeny na třetí (fyzické či právnické) osoby, krajský soud stěžovatelku odkázal s jejími nároky na soudní řízení podle § 18 zákona o majetkovém vyrovnání.

pokračování

[27] Proti tomuto rozsudku se stěžovatelka bránila odvoláním, o němž rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 26. 10. 2017, č. j. 4 Co 128/2016 - 51, tak, že napadený rozsudek zrušil a řízení zastavil. Dospěl k závěru, že chyběly podmínky řízení, neboť podle obsahu žaloby se stěžovatelka nedomáhala změny rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2015, a tedy jeho nahrazení rozsudkem soudu, nýbrž požadovala vydání jiných pozemků, než které v uvedeném rozhodnutí ze dne 8. 9. 2015 žalovaný posuzoval. Podle Vrchního soudu v Praze tak fakticky stěžovatelka žalobou požadovala doplnění rozhodnutí ze dne 8. 9. 2015 o pozemky dosud v rozhodnutí neuvedené, tedy pozemky, o nichž dosud nebylo vydáno zamítavé rozhodnutí. Z toho Vrchní soud v Praze usoudil, že v tomto rozsahu řízení u žalovaného dosud neskončilo.

[28] Na to již stěžovatelka dne 3. 12. 2018 učinila žalovanému výzvu k doplnění rozhodnutí ze dne 8. 9. 2015. Shrnuje, že požádala o vydání zemědělských pozemků (výše v odst. [22] uvedených parcelních čísel podle pozemkových knih) o celkové výměře 41.580 m². Dosud jí byly vydány nemovitosti pouze v rozsahu 12.229 m². Žádala tudíž, aby žalovaný dále rozhodl o vydání dosud nevydané nové parcely parc. č. 459/20 (o výměře 14.856 m²) a dále žádala o vydání pozemku parc. č. 459/33 o výměře 33.037 m². Ve vztahu k němu uvedla, že jej žádá vydat nad rámec nového pozemku parc. č. 459/20 proto, že i tento pozemek je dotčen blokací podle § 29 zákona o půdě.

[29] Z obsahu správního spisu se dále podává, že součástí příloh výzvy ze dne 8. 11. 2013 bylo i uvedení výměry jednotlivých pozemků, jejichž vydání stěžovatelka požadovala (viz výměr Okresního národního výboru v Kaplici ze dne 3. 6. 1949, č. j. 611-25/5-1949). Uvedené zemědělské pozemky měly podle zmíněného výměru následující výměry: pozemek parc. č. PK 404 s výměrou 8.797 m², PK 405/2 s výměrou 311 m², PK 405/7 s výměrou 1.025 m², PK 431/2 s výměrou 3.112 m², PK 433/13 s výměrou 4.430 m², PK 453/7 s výměrou 2.885 m², PK 459/8 s výměrou 4.802 m², PK 466/3 s výměrou 1.525 m², PK 466/6 s výměrou 2x2.985 m², tj. celkem 5.970 m², PK 466/7 s výměrou 2.702 m² a PK 475/8 s výměrou 3.483 + 1.340 m² tj. celkem 4.823 m². Celkově tedy stěžovatelka původně požádala vydat zemědělské pozemky o výměře 40.382 m² (stěžovatelka ve výzvě ze dne 3. 12. 2018 k vydání doplňujícího rozhodnutí uvedla výměru 41.580 m² ve vztahu k totožným nemovitostem – poznámka soudu).

[30] Z toho, co bylo výše uvedeno, je ale zřejmé, že žalovaný svými dvěma rozhodnutími ze dnů 8. 9. 2015 a 14. 10. 2015 rozhodl o všech zemědělských pozemcích, který byly k vydání stěžovatelkou požadovány ve výzvě ze dne 8. 11. 2013, resp. v návrhu na zahájení řízení ze dne 8. 9. 2014. V prvním z uvedených rozhodnutí vydal pozemek parc. č. 459/40 o výměře 12.229 m² (který odpovídal podle pozemkové úpravy pozemkům parc. č. PK 431/2, 433/13, 459/8 a 466/3 s výměrou 13.869 m²). Druhým z uváděných rozhodnutí žalovaný řízení zastavil ohledně zbylých pozemků parc. č. pozemkových knih PK 404, PK 405/2, PK 405/7, PK 453/7, PK 466/6, PK 466/7 a PK 475/8 (o celkové výměře 26.513 m²), resp. nad rámec potřebného (nadbytečně) rozhodl i o zastavení řízení ohledně již vydaných zemědělských pozemků.

[31] K právě uvedenému (vzhledem k jistým rozdílnostem ve výměrách shora uvedených pozemků) nutno pro úplnost dodat, že s ohledem na provedenou pozemkovou úpravu nebylo možné vydat zcela identické pozemky ve zcela identické výměře (viz § 2

zákona č. 139/2002 Sb., pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů), což však ani stěžovatelka nerozporuje.

[32] Stěžovatelka však právě v reakci na rozhodnutí civilních soudů (viz výše odst. [26] a [27]) u žalovaného uplatnila vydání dalších pozemků, které nebyly předmětem původního návrhu ze dne 8. 9. 2014. To však samo o sobě neznamená, že správní orgány neměly povinnost se tímto návrhem zabývat a rozhodnout o něm.

[33] Nejvyšší správní soud předesílá, že pozemkové úřady podle zákona o majetkovém vyrovnání rozhodují ve věcech, jež jsou svojí povahou vztahy občanskoprávními (§ 7 odst. 2 o. s. ř.). Tato jejich pravomoc je založena přímo zákonem o majetkovém vyrovnání. Zákon o majetkovém vyrovnání však neobsahuje veškeré procesní nuance související s tímto rozhodováním a pozemkové úřady v takovém případě musejí využít v řízení, v němž o těchto nárocích rozhodují, kromě poměrně strohé úpravy citovaného zákona též další instrumenty upravené správním řádem jako základní právní normy upravující průběh správního řízení, v němž pozemkové úřady o nárocích podle zákona o majetkovém vyrovnání rozhodují (srov. např. usnesení ze dne 28. 11. 2019, č. j. Konf 16/2019 - 6).

[34] Z § 37 odst. 1 správního řádu pak vyplývá, že každé podání se posuzuje podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno.

[35] V souzené věci stěžovatelka v podání ze dne 3. 12. 2018, kterým se domáhala vydání pozemků parc. č. 459/20 (o výměře 14.856 m²) a parc. č. 459/33 (o výměře 33.037 m²), uvedla, že požaduje „vydání *doplňujícího rozhodnutí*“ ve vztahu k rozhodnutí ze dne 8. 9. 2015 a odkázala přitom právě na závěry výše zmíněných rozhodnutí civilních soudů. K tomu zdůraznila, že uvedené pozemky jsou zatíženy blokací podle § 29 zákona o půdě, tudíž jí mají být také vydány.

[36] Jakkoliv tedy žalovaný (a posléze i nadřízený správní orgán) měl správně za to, že již bylo rozhodnuto o celém původním návrhu stěžovatelky ze dne 8. 9. 2014 na vydání zemědělských pozemků, nemohl bez dalšího dospět k závěru, že o tomto dalším, nutno říci, že nově uplatněném, návrhu stěžovatelky nemá vůbec rozhodovat. Bylo z něj totiž zřejmé, že se týká nároků upravených zákonem o majetkovém vyrovnání, byl uplatněn u žalovaného jako věcně a místně příslušného správního orgánu (srov. § 44 odst. 1 správního řádu), a ten jej tak měl posoudit jako návrh na vydání zemědělských pozemků podle § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání bez ohledu na to, zda jej v okamžiku jeho uplatnění považoval za opožděný, nedůvodný, neodůvodněný apod. Z obsahu tohoto stěžovatelčina podání byl projev vůle, tedy požadavek na vydání dalších pozemků podle § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání zcela zřejmý a nepochybný.

[37] V souzené věci tedy žalovaný měl uplatněnou „*výzvu k vydání doplňujícího rozhodnutí*“ ze dne 3. 12. 2018 podle jejího obsahu považovat za návrh na vydání dalších (dosud nepožadovaných) nemovitostí podle § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání. Byl tudíž povinen se tímto návrhem zabývat v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o majetkovém vyrovnání, posoudit splnění předpokladů pro jeho uplatnění (včetně splnění předpokladů vyplývajících z § 9 odst. 1 zákona o majetkovém vyrovnání) a rozhodnout o

pokračování

něm, ať již některým ze způsobů výslovně předvídaných v § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání nebo i jiným způsobem vyplývajícím ze správního řádu, pokud konkrétní způsob rozhodnutí přicházející v dané věci v úvahu nevyplýval přímo ze zákona o majetkovém vyrovnání (viz např. zastavením řízení podle § 66 správního řádu či zamítnutím návrhu podle § 51 odst. 3 téhož zákona). Jednalo by se však stále o rozhodnutí o vydání zemědělské nemovitosti (§ 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání), které bylo třeba vydat ve lhůtě podle § 9 odst. 7 téhož zákona.

[38] Jelikož naznačeným způsobem žalovaný nepostupoval a toliko neformálním přípisem stěžovatelce sdělil, že již o celém předmětu řízení rozhodl, aniž však posoudil její návrh na vydání dalších nemovitostí a rozhodl o něm, dopustil se nečinnosti. Jak již uvedeno, obsah stěžovatelčina podání ze dne 3. 12. 2018 byl zcela jasný a nevzbuzoval žádnou pochybnost o tom, čeho se stěžovatelka domáhá. Prostá skutečnost, že správní řád neupravuje institut doplňujícího rozhodnutí (jak je tento upraven například v § 166 o. s. ř.), bez dalšího neznamená, že postačilo jej vyřídit neformálním přípisem, jak k věci přistoupil žalovaný.

[39] Pro lhůty k rozhodnutí podle zákona o majetkovém vyrovnání (§ 9 odst. 6 tohoto zákona) platí, co bylo uvedeno výše v odst. [19]. Stěžovatelčin návrh na vydání dalších nemovitostí ze dne 3. 12. 2018 byl žalovanému doručen 13. 12. 2018. Od tohoto dne počala běžet lhůta 6, resp. 12 měsíců k vydání rozhodnutí. Ta uplynula 13. 6. 2019 (resp. nejpozději 13. 12. 2019). Od uvedeného dne běžela lhůta 1 roku k podání žaloby na ochranu proti nečinnosti podle § 80 odst. 1 s. ř. s. Tato lhůta uplynula 15. 6. 2020 (pondělí), resp. 14. 12. 2020 (pondělí). V souzené věci přitom stěžovatelka žalobu u krajského soudu podala dne 6. 12. 2019. Učinila tak tudíž včas.

[40] Není současně sporu o tom, že ve lhůtě k podání žaloby stěžovatelka také bezvýsledně uplatnila opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 správního řádu (dne 19. 6. 2019), o němž nadřízený správní orgán (ústředí Státního pozemkového úřadu) rozhodl usnesením ze dne 23. 7. 2019 tak, že její žádosti nevyhověl.

[41] Z toho, co bylo výše uvedeno, současně plyne, že je neopodstatněná stěžovatelčina argumentace opírající se o závěry rozsudku kasačního soudu ze dne 25. 11. 2015, č. j. 2 Ans 11/2011 - 95, ohledně běhu lhůt. Jeho závěry nejsou v nynější věci vůbec použitelné, neboť se vztahují k běhu lhůt u nečinnostní žaloby v případech, kdy ve správním řízení odvolací správní orgán zrušil předchozí rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a věc mu vrátil k novému projednání. Kasační soud tedy v odkazovaném rozsudku neřešil běh lhůt v souvislosti s rozhodováním civilních soudů, jak se v dané věci domáhala stěžovatelka. Rozhodnutí civilních soudů v daném případě vůbec na běh lhůty k podání nečinností žaloby nemělo vliv.

[42] Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud dospěl k nesprávnému právnímu závěru, že žaloba je opožděná. Pochybil tedy, pokud ji podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítl. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. shledal kasační soud naplněným.

[43] Pro úplnost zbývá dodat, že ačkoliv stěžovatelka v kasační stížnosti napadala výslovně pouze I. a II. výrok napadeného usnesení, výrok III. (o vrácení poměrné části

zaplaceného soudního poplatku) je výrokem závislým na výsledku řízení o žalobě, proto závěry vyslovené v tomto rozsudku dopadají i na uvedený, kasační stížností výslovně nenapadený, výrok o soudním poplatku. Kasační soud tudíž přistoupil ke zrušení napadeného usnesení v celém jeho rozsahu, tedy včetně výroku III.

V.

[44] Z právě uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Napadené usnesení proto zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení v souladu s § 110 odst. 1 částí věty první před středníkem. V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[45] V novém rozhodnutí současně krajský soud rozhodne též o nákladech řízení o kasační stížnosti v souladu s § 110 odst. 3 větou první s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. dubna 2021

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu